

Cà Mau ra mắt Bảo tàng Lúa nước, tôn vinh hành trình chinh phục đất mặn vùng cực Nam

05:58 26/04/2026

UBND tỉnh Cà Mau vừa tổ chức lễ công bố thành lập Bảo tàng Lúa nước cùng công trình biểu tượng “Ba hạt lúa”, mở ra hướng tiếp cận mới trong bảo tồn – phát huy giá trị nông nghiệp truyền thống gắn với thích ứng biến đổi khí hậu và phát triển du lịch.

Phát biểu tại buổi lễ, ông Ngô Vũ Thắng – Phó Chủ tịch UBND tỉnh Cà Mau khẳng định, lúa nước không chỉ là phương thức canh tác mà còn là nền tảng của một nền văn minh. Đối với Cà Mau – vùng đất ba mặt giáp biển, từng chịu ảnh hưởng nặng nề của nhiễm mặn, nhiễm phèn – việc trồng lúa là hành trình của ý chí và khát vọng chinh phục tự nhiên.

Ông Ngô Vũ Thắng – Phó Chủ tịch UBND tỉnh Cà Mau khẳng định, lúa nước không chỉ là phương thức canh tác mà còn là nền tảng của một nền văn minh.

Trong quá trình khai phá Đồng bằng sông Cửu Long, cây lúa xuất hiện sớm tại những vùng đất phù sa như An Giang, Đồng Tháp, nơi điều kiện tự nhiên thuận lợi. Tuy nhiên, khi tiến dần về phía biển, đến Bạc Liêu và Cà Mau, việc canh tác lúa trở nên khó khăn hơn rất nhiều. Người dân phải đào kênh dẫn nước, cải tạo đất, xử lý phèn, rửa mặn qua nhiều thế hệ mới có thể gieo trồng. Vì vậy, ở những vùng đất này, cây lúa không phải là sản vật tự nhiên sẵn có, mà là kết quả của quá trình lao động bền bỉ.

Mỗi cánh đồng vì thế không chỉ là nơi sản xuất, mà còn là dấu tích của quá trình khai hoang mở đất. Nếu như ở các vùng đầu nguồn, cây lúa phát triển ổn định, thì tại khu vực ven biển Cà Mau – Bạc Liêu, nó luôn đối diện với những biến đổi của tự nhiên. Tình trạng xâm nhập mặn ngày càng sâu, mùa khô kéo dài khiến việc giữ nước ngọt trở nên khó khăn, buộc người dân phải linh hoạt chuyển đổi phương thức sản xuất.

Từ thực tế đó, mô hình lúa – tôm được hình thành: mùa mưa trồng lúa, mùa khô nuôi tôm trên cùng một diện tích đất. Đây không chỉ là giải pháp sản xuất mà còn thể hiện sự thích ứng với điều kiện tự nhiên. Người dân nơi đây đã quen với việc thay đổi theo nhịp điệu của môi trường, tạo nên một hệ sinh thái sản xuất đặc thù.

Dù mô hình lúa – tôm cũng xuất hiện tại một số địa phương như Trà Vinh, Sóc Trăng, nhưng tại những nơi này, cây lúa vẫn giữ vai trò chủ đạo. Riêng khu vực ven biển Cà Mau – Bạc Liêu, có những vùng không thể duy trì canh tác lúa thuần túy, khiến mô hình kết hợp trở thành lựa chọn bắt buộc để duy trì sinh kế.

Theo ông Nguyễn Quốc Thanh – Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Cà Mau, cây lúa ở vùng đất này mang giá trị vượt lên trên ý nghĩa sản xuất, trở thành biểu tượng của tinh thần đoàn kết, ý chí khai phá và khả năng thích ứng của con người trước điều kiện tự nhiên khắc nghiệt.

Bảo tàng Lúa nước Cà Mau được định hướng là không gian kết hợp giữa trưng bày, trải nghiệm và giáo dục cộng đồng. Nội dung tập trung tái hiện hành trình khẩn hoang, vòng đời cây lúa, các loại nông cụ qua từng giai đoạn, cùng với không gian làng quê Nam Bộ và đời sống văn hóa gắn với lúa nước, từ ẩm thực đến lễ hội và các giá trị di sản phi vật thể.

Ông Nguyễn Quốc Thanh – Giám đốc Sở Văn hóa, Thể thao và Du lịch tỉnh Cà Mau chia sẻ: Cây lúa ở vùng đất này mang giá trị vượt lên trên ý nghĩa sản xuất, trở thành biểu tượng của tinh thần đoàn kết, ý chí khai phá và khả năng thích ứng của con người trước điều kiện tự nhiên khắc nghiệt. (Ảnh: Trần Tú)

Cùng với bảo tàng, công trình biểu tượng “Ba hạt lúa” cũng được xây dựng với ý nghĩa sâu sắc. Hình tượng ba hạt lúa đại diện cho ba giai đoạn quan trọng của vòng đời cây lúa: ngậm sữa, chín vàng và nảy mầm, thể hiện sự khởi đầu, thành quả và tiếp nối. Các hạt lúa được thiết kế liên kết, vươn cao, gợi hình ảnh đoàn kết và nâng đỡ lẫn nhau.

Đường nét mềm mại kết hợp với hình ảnh mầm non tạo nên dáng cánh cò – biểu tượng quen thuộc của làng quê Nam Bộ, gắn liền với sự cần cù, hy sinh của người nông dân. Công trình không chỉ tôn vinh hạt lúa mà còn khắc họa rõ nét hình ảnh những con người đã tạo nên giá trị của nền nông nghiệp qua nhiều thế hệ.

Ngoài giá trị biểu tượng, công trình còn được định hướng trở thành điểm đến văn hóa – du lịch, góp phần quảng bá đời sống nông thôn, kết nối các sản phẩm lúa gạo, sản phẩm OCOP và các hoạt động trải nghiệm thực tế.

Cà Mau ra mắt Bảo tàng Lúa nước, tôn vinh hành trình chinh phục đất mặn vùng cực Nam

Việc hình thành Bảo tàng Lúa nước và biểu tượng tôn vinh lúa nước tại Cà Mau cho thấy một cách tiếp cận giàu chiều sâu: kể câu chuyện về cây lúa từ chính nơi khó khăn nhất. Không chỉ là câu chuyện của một loại cây trồng, đó còn là câu chuyện về con người – những người đã bền bỉ thích nghi, khai phá và gìn giữ giá trị trên vùng đất mặn, đất lợ.

Chính từ nơi tưởng chừng khắc nghiệt ấy, hình ảnh cây lúa trở nên ý nghĩa hơn bao giờ hết, bởi nó là kết quả của sự lao động không ngừng và khát vọng vươn lên của con người.

L.T